

ROALD AMUNDSEN

1872. július 16-án született Roald Amundsen norvég felfedező, aki riválisa, Robert Falcon Scott brit kapitány előtt érte el a Déli-sarkot és aki rátalált az addig hiába keresett Északnyugati átjáróra.

A gyerekként állandóan betegeskedő Amundsen sokat álmodozott arról, hogy egyszer híres felfedező lesz. Nagy hatást gyakorolt rá a norvég sarkkutató, Fridtjof Nansen 1888-89-es grönlandi expedíciója, ekkor döntötte el, hogy a világ felfedezésének szenteli az életét.

Már legelső, 1897-es expedícióján bizonyította rátermettségét. A belga felfedező, Adrien de Gerlache első tisztje volt a Belgica nevű hajón, amely belefagyott a tengerbe az Antarktisz partján, így ők voltak az elsők, akik kényszerűségből átteleltek a déli sarkvidéken. Átvette a beteg kapitány helyett a parancsnokságot és folyamatosan tartotta a lelket a legénységben a hosszú és sötét antarktisi tél alatt.

Az Északnyugati átjáró felkutatására 1903-ban szervezett expedíciót, hattagú legénységgel, egy 47 tonnás hajó élén. Útja 3 évig tartott Grönlandtól az Észak-Amerika nyugati felén található Bering-szorosig. Végül sikerrel áthatolt a Kanada északi részén lévő szigetekkel teli tengerszorosokon, majd kijutott a Csendes-óceánra. Hazatérve hősnek kijáró fogadtatásban részesült.

Következő, egyben legnagyobb utazása a Déli-sarkot vette célba, 1910-ben. Eredetileg az Északi-sarkra szeretett volna menni, de mikor indulás előtt értesült arról, hogy az amerikai Peary már elérte az

Északi-sarkot, megváltoztatta a tervét. Mivel egy másik felfedező, a brit Scott kapitány is ekkor készült a Déli-sark meghódítására, 1911-ben történelmi versenyfutás indult kettejük között. Míg Scott csapata főleg motoros szánokat, illetve pónikat használt, addig Amundsen és társai kutycsánokon közeledtek a cél felé. Végül Amundsen érte el előbb a Déli-sarkot, 1911. december 14-én, bő egy hónappal megelőzve versenytársát. A verseny Scott és csapata számára sajnos tragikus véget ért: a visszaúton mindannyian életüket veszítették a hóvihárban. Tragédiájuk némileg beárnyékolta Amundsen sikerét.

A későbbiekben Amundsen újra az Északi-sark kutatásával foglalkozott, ő volt az első, aki léghajóval átrepült felette. 1928-ban vesztette életét, amikor felfedezőtársa, az olasz Umberto Nobile és csapata eltűnt egy expedíció során. Amundsen azonnal barátja segítségére sietett, de repülőgépevel együtt neki is nyoma veszett.

Források:

<http://mult-kor.hu/cikk.php?id=179>

http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/1911_december_14_amundsen_eleri_a_deli_sarkot/

<https://www.britannica.com/biography/Roald-Amundsen>

<http://www.south-pole.com/p0000101.htm>